

Martin Luther a jeho odkaz pro současnou církev

Pod tímto názvem se konalo již 24. Teologické fórum pořádané Sdružením evangelikálních teologů (SET). V pondělí 3. 4. 2017 se ve Sboru Církve bratrské v Praze 1 - Soukenické setkala sto účastníků z nejrůznějších církví. Zastoupeno bylo celé spektrum církví české ekumeny (Apoštolská církev, Církev adventistů sedmého dne, Církev bratrská, Církev československá husitská, Evangelická církev a.v., Evangelická církev metodistická, Českobratrská církev evangelická, Křesťanské společenství, Slezská církev evangelická a.v. a Římskokatolická církev). V tomto pestrém společenství zaznělo několik přednášek inspirovaných 500. výročím veřejného vystoupení reformátora Martina Luthera (1517).

V letošním jubilejním roce se koná, a ještě bude konat mnoho konferencí o Lutherovi a reformaci. Mnohé se zaměřují na historické rozборы a šíření reformačních myšlenek či na slavnostní připomenutí společensky a kulturně významné doby. Teologické fórum SET si dalo za cíl prozkoumat vnitřní duchovní zápas Martina Luthera. První přednáška doc. Petra Hlaváčka z FF UK barvitě a názorně nastínila kontext šíření reformačních myšlenek. Ukázalo se, že 95 Lutherových tezí zdaleka nebylo začátkem reformace, jak bývá někdy chybně interpretováno. Byli jsme řečníkem přímo vtaženi do doby středověku s duchovním vřením a různými mesiánskými nadějemi. Luther nebyl začátkem zcela nového reformačního proudu. V různých zemích, včetně té naší, se již dříve ozývaly a zrály reformační myšlenky. Luther na mnohé z nich tvořivě navázal a dostal mimořádný prostor pro jejich rozvinutí. Jeho vystoupení posloužilo jako roznětka k reformaci církve.

Další dvě přednášky se zaměřily na Lutherovu cestu od teologie rozumu k teologii srdce. Prof. Jaroslav Vokoun z Teologické fakulty Jihočeské univerzity se zaměřil na Lutherův vnitřní duchovní zápas. S velkou pozorností jsme sledovali vlivy studia Bible na Luthera i příklady jeho oblíbených učitelů, mezi něž patřili Augustin a Bernard z Clairvaux. V Lutherově zbožnosti byl kladen důraz na modlitbu, zpěv, zvěstování, na fyzickou práci, opisování důležitých spisů a studium a překlad Bible. V přednášce byl také otevřen zápas s pokušením, s těžkými zkouškami a ďáblem. Luther dobře vystihl, že „ďábel nepokouší ty, které už má v kapse“.

Další přednáškou posloužil Dr. Ondřej Macek, farář ČCE a překladatel Lutherových spisů. Provedl nás Lutherovou spiritualitou. Mohli jsme znovu prožít, jak hluboké místo má v reformačním zápase pokání, osobní modlitba, zpěv, zpověď, meditace nad Písmem, význam křtu i biblické zakotvení svaté večeře Páně. Křesťan, který se nemodlí, je, podle Luthera „líný darebák“. Luther vystihl široké duchovní bohatství v žalmech a také pestrou paletu v nich vyjádřených emocí.

Závěrečná přednáška se zaměřila na Lutherův vztah k Písmu svatému. David Beňa, lic. theol. – učitel ETS a studijní tajemník Rady Církve bratrské, otevřel nesmírně důležitý bod Lutherova díla se vztahem k dnešní době. V době, kdy křesťanské církve z jedné strany ohrožuje teologický liberalismus a z druhé strany náboženský fundamentalismus, dochází buď k relativizaci Bible nebo k jejímu zdeformovanému výkladu. Martin Luther byl odborníkem na výklad Písma, ale také na jeho zvěstování a aplikaci do každodenního života. Podle Luthera Písmo mluví „dostatečně jasně“. Dozvěděli jsme se, proč Erasmus neměl rád Lutherův biblismus. Sledovali jsme Boží skrytost a zároveň Boží veřejné slovo. Písmo Lutherovi září

Kristem a svítí do tmy života. Přemýšleli jsme nad vnějším slovem Písma a niternou zkušeností s Písmem. Naše důvěra v pravdivost, nadčasovost a jasnost Písma svatého byla posílena.

Teologické fórum se vydařilo, jak o tom svědčí vyjádření řady účastníků. Knihkupectví Samuel prodávalo na fóru novou knihu prof. Jaroslava Vokouna „Luther – finále středověké zbožnosti“ (Karmelitánské nakladatelství, Praha 2017). Při malé autogramiádě bylo možné si knihu nechat autorem podepsat. Lutherova společnost na fóru prodávala překlady Lutherových knih do češtiny a další literaturu, která se dotýká Martina Luthera a reformace. Teologickému fóru udělily záštitu Slezská církev evangelická a.v., Komenského institut a Lutherova společnost. O významu fóra svědčí také účast některých představitelů církví a učitelů teologických fakult a seminářů. K dobrému průběhu posloužila společná občerstvení s možností vzájemného seznámení účastníků a sdílení zápasů, které vedeme o reformaci církví dnes. Těšíme se, že přednášky ve formě článků vyjdou v časopise Theologia vitae.

Pavel Černý